

จากยุวกษัตริย์ถึงพ่อของคนไทย

ล้นดวงใจ

มหาราชชาติกษัตรา

๘๗

พระชันษา

พ่อแห่งแผ่นดิน

“พ่อ” คือ
เสาหลักของลูกๆ
พ่อไม่เคยบ่น
ถึงความเหนื่อยล้า
นอกจากขอให้ลูกๆ
อยู่สบาย

“ยอดมณฑล มณฑล” เรื่อง “อาร์ม นพคุณ” เรียบเรียง

จากยุวกษัตริย์ถึงพ่อของคนไทย

ล้นดวงใจ

มหाराชชาติกษัตรา

๘๗

พระชันษา

พ่อแห่งแผ่นดิน

โดย...อาร์ม นพคุณ (เรียบเรียง)

ได้รับสิทธิ์ในการจัดพิมพ์

สำนักพิมพ์ยอดมала

ในเครือ

บริษัท ยอดมала จำกัด

สำนักงาน

109/9 หมู่ 4 ต.อ่างศิลา อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี 20000

โทร. 0-3828-8765 แฟกซ์ 0-3828-2221

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) // 978-616-357-102-1

บรรณาธิการบริหาร // ไพลิน มาลา

บรรณาธิการ // ยอดมала มาลา

กองบรรณาธิการ // รุจิรา ฤทธิบรรลือ

พิสูจน์อักษร // ปราวณี มะลิวรรณ

ออกแบบปก // โชติอนันต์ เกษมมาลา

เพลทขาวดำ-สี // Ink Digital

พิมพ์ที่ // บริษัท สุภชนิษฐ์ พรินต์ติ้ง จำกัด

จัดจำหน่ายโดย // บริษัท ยอดมала จำกัด

E-mail : yodmala@gmail.com

www.thammatan.com

โทร. 0-3828-8765 แฟกซ์ 0-3879-1314

บันทึก
ล้านดวงใจ
มหาราชชาตึกษัตรา
๘๗
พระชันษา
พ่อแห่งแผ่นดิน

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช นับว่าเป็นกษัตริย์พระองค์เดียวในโลก ที่ทรงใกล้ชิดกับพสกนิกรมากที่สุด และจากการใกล้ชิดกับพสกนิกรโดยไม่ถือพระองค์ อยู่เป็นประจำ ได้ก่อเกิดบันทึกเรื่องเล่าต่างๆ มากมายจากทั่วทุกมุมโลก เป็นเรื่องราวของ พระองค์มาเล่าสู่กันฟัง ฟังแล้วเชื่อว่าทุกคนจะต้องอมยิ้มกันทุกคนแน่

หนังสือบันทึกล้านดวงใจ มหาราชชาติกษัตรา ๘๗ พระชันษา พ่อแห่งแผ่นดิน จัดทำขึ้น เพื่อให้พสกนิกรชาวไทยได้เข้าถึงชีวิตความเป็นอยู่ของพระเจ้าอยู่หัวมากยิ่งขึ้น ด้วยเรื่องเล่าและเรื่องราวที่ได้รับการส่งทอดต่อๆ กันมาจากทั่วทุกมุมโลก เป็นอีกมุมหนึ่งที่ประชาชนชาวไทย อาจจะไม่ได้เห็นกันมากนัก เพราะนอกจากพระองค์จะสอนให้ปวงชนชาวไทยไม่ฟุ้งเฟ้อ มีกิน มีใช้อย่างพอเพียงแล้ว ยังมีความดีและความเป็นกันเองของพระองค์ท่านอีกมากมายให้ได้เล่าขานกัน เมื่อครั้งที่พระองค์ท่านทรงเยี่ยมเยียนราษฎรและปฏิบัติตนต่อประชาชนอย่างไม่ถือพระองค์ มีหน้าซำยังมีเรื่องขำขันให้ได้พูดถึงต่อๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน

หากได้อ่านและสัมผัสกับเรื่องเล่าจากในวังในหนังสือเล่มนี้ คุณจะรักพระเจ้าอยู่หัวมากยิ่งขึ้น...ทรงพระเจริญ ยิ่งยืนนาน

สำนักพิมพ์ยอดมालา

รวมบันทึกล้านดวงใจ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
พ่อของแผ่นดิน

ย้อนเวลากลับไปราววันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๗๐ ณ เมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา พระโอรสในพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ได้ให้พระประสูติกการแก่เจ้าฟ้าองค์สุดท้าย เมื่อแรกประสูตินั้นทรงได้รับพระนามว่า **“Baby Songkla”** อ่านแบบไทยๆ ว่า **“เบบี้ สงขลา”** ภายหลังจึงเปลี่ยนเป็นพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช

ภูมิพล หมายถึง พลังแห่งแผ่นดิน

อดุลยเดช หมายถึง ผู้มีอำนาจที่ไม่อาจเทียบได้

สมเด็จพระยาทรงเรียกขานพระนามว่า **“เล็ก”** หรือ **“พระองค์เล็ก”** เพราะพระองค์ทรงเป็น พระโอรสองค์สุดท้าย...

ครั้งหนึ่งเมื่อพระองค์ทรงศึกษาอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทอดพระเนตรเพื่อนๆ มี จักรยานกันทั้งนั้น พระองค์ท่านดำริว่าก็อยากมีบ้าง จึงทรงอ้อนขอเอากับสมเด็จพระยา

“อยากได้จักรยาน เพื่อนๆ เขามีกัน”

“ลูกอยากได้จักรยาน ลูกก็เก็บสตางค์ที่แม่ให้ไปกินที่โรงเรียนไว้สิ เก็บมาหยอด กระป๋องทุกวัน วันละเหรียญ สองเหรียญ พอได้มากพอก็เอาไปซื้อจักรยาน ไม่เห็นจะยาก”
เวลาผ่านไป...ปีใหม่อ้าวมาถึง

สมเด็จพระราชินีถึงคำขอของโอรสองค์เล็กว่าอยากได้จักรยาน จึงตรัสขึ้นว่า...

“ไปซื้อจักรยานกันไหมลูก”

“ลูกไม่แน่ใจว่ามีเงินเท่าไร”

“ลองแคะกระป๋องดู ได้เท่าไร ถ้าไม่พอ แม่แถมให้”

ปรากฏว่าเงินส่วนที่สมเด็จพระราชินีแถมให้ มากกว่าเงินในกระป๋องเสียอีก

เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เจ้าฟ้าชายที่ทรงพระเยาว์เข้าพระทัยว่า พระมารดามีพระประสงค์จะสอนอะไรมากกว่าการหยิบยื่นให้เฉย ๆ ในแต่ละสัปดาห์เจ้าฟ้าชายทรงได้ค่าขนมเพียงอาทิตย์ละครั้ง ส่งผลให้พระองค์กลายเป็นคนรู้จักบริหารการเงินไปโดยปริยาย นอกจากนี้ยังทรงรับจ้างเก็บผลไม้ไปขาย เมื่อได้เงินมาก็นำไปซื้อเมล็ดผักมาปลูกเพิ่ม

ภายหลังประสูติแล้วได้ประทับอยู่กับครอบครัวที่บังกะโลในเวสต์ซิป บนเกาะมาร์ธาส์ วินยาร์ด รัฐแมสซาชูเซตส์ โดยมีพระชนนี และนางสาวเนือง จินตดุลย์ (ภายหลังได้รับการแต่งตั้งเป็น “ท้าวอินทสุริยา”) พระพี่เลี้ยงเป็นผู้ถวายนมดูแล

จนกระทั่งในเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๑ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์ พระบิดาทรงจบการศึกษาด้านการแพทย์จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และทรงเข้ารับการรักษาพระอาการไส้ติ่งอักเสบ จนพระอาการดีขึ้นแล้ว และในกลางเดือนกรกฎาคมปีเดียวกันนั้นได้ทรงพาครอบครัวออกจากเมืองบอสตัน เพื่อเดินทางกลับสยามประเทศ โดยเสด็จฯ ถึงกรุงเทพฯ ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๗๑ ถือเป็นการเสด็จฯ ไปประทับในต่างประเทศครั้งสุดท้ายของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์

ในกรุงเทพฯ สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอมาตย์ราชเจ้า ทรงสร้างพระตำหนักใหม่ภายในวังสระปทุมให้เป็นที่พักของพระโอรสกับครอบครัว และเป็นที่พักพระทัยมากที่ได้ทรงทราบว่าพระโอรสจะประทับทรงงานด้านการแพทย์อยู่ในประเทศ โดยไม่มีพระดำริที่จะเสด็จฯ ออกไปประทับต่างประเทศเป็นเวลานานอีก แต่ภายหลังเมื่อความตั้งพระทัยจะทำให้หน้าที่แพทย์ประจำบ้านของพระองค์ที่โรงพยาบาลศิริราชถูกคัดค้าน อันเนื่องจากพระอิสริยยศ **“เจ้าฟ้า”** และราชประเพณีที่มีอาจะละเลยได้ จึงทรงตัดสินใจพระทัยเสด็จฯ ไปทรงงานที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จ.เชียงใหม่ ตามคำชวนของ ดร.คอร์ด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ในวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ.๒๔๗๒ โดยทรงวางแผนไว้ว่าจะจัดหาบ้านไว้ให้เหมาะก่อน แล้วจึงจะทรงพาครอบครัวตามเสด็จฯ ไปประทับที่เชียงใหม่ภายหลัง

แต่การนั้นยังมีได้ดำเนินไปตามพระประสงค์ เมื่อต้องเสด็จฯ กลับกรุงเทพฯ เพื่อร่วมงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช (สมเด็จพระอนุชาในรัชกาลที่ ๕) โดยเมื่อเสร็จงานพระราชพิธีดังกล่าวแล้วปรากฏว่าทรงพระประชวรด้วยพระโรคเป็นฝีที่พระอ้นตะ (ตับ) จากเชื้ออะมีบา ได้ประทับรักษาพระอาการประชวรที่วังสระปทุมเป็นเวลา ๓ เดือน แต่พระอาการมิได้ดีขึ้น จนเสด็จสิ้นพระชนม์ด้วยพระอาการพระวักกะไม่ทำงาน ในวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ.๒๔๗๒ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการบำเพ็ญพระราชกุศล

พระราชทานพระเกียรติยศสูงสุดตามราชประเพณี และในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๗๒
จึงโปรดเกล้าฯ เลื่อนพระอิสริยยศเป็น “กรมหลวงสงขลานครินทร์”

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งพระชันษายังไม่ถึง ๒ ปี ก็เป็นอันกำพร้า
พระบิดามาตั้งแต่ยังทรงจำความไม่ได้ หม่อมสังวาลย์ มหิดล พระชนนี จึงได้รับภาระในการ
อภิบาลพระโอรสธิดาทั้ง ๓ พระองค์ ภายใต้อุปการะของสมเด็จพระพันวัสสาฯ นับแต่นั้นมา

“...แม่บอกว่าเมื่อเด็กๆ เคยชอบเล่นน้ำเล่นไฟ แม่จึงจัดให้ลูกๆ มีน้ำเล่น

โดยก่อบ่อเล็กให้ และอนุญาตให้ก่อกองไฟเล่นด้วย

สัปดาห์ละครั้งก็จะจัดปาร์ตี้เล็กๆ โดยเชิญเด็กทั้งไทย ฝรั่ง มาที่วัง

และให้มิสซัลดัน ผู้มีความชำนาญในการจัดการละเล่นมาช่วยคุมอยู่ด้วย

เพราะแม่เรียนเรื่องอนามัยและโภชนาการมา แม่จึงเลี้ยงลูกอย่างสะอาด ถูกอนามัย

และระวังเรื่องอาหารมาก เรามีชีวิตอย่างสนุก สบาย

แต่ก็มีระเบียบวินัย ระเบียบวินัยอย่างมีหลักไม่ใช่ระเบียบโบราณ

หลังจากกลับจากโรงเรียนทุกเย็นเราต้องไปเฝ้าสมเด็จพระพันวัสสาฯ (สมเด็จพระพันวัสสาฯ)

เราไม่ได้เข้างานพระราชพิธีบ่อยนัก

เมื่อไปก็มี ‘ป้าจุ่น’ (ม.จ.กุสุมา เกษมสันต์ พระธิดากรมหลวงพรหมวรานุรักษ์)

ซึ่งเคยทรงเป็นพระพี่เลี้ยงของทูลหม่อมพ่อพาไป เราเป็นเจ้านายเล็กๆ ที่ไม่สู้เรียบร้อย

(เวลานั้นเราเป็นพระองค์เจ้า) จึงถูกเรียกว่าเจ้านายบ้านนอก

วันหนึ่งแม่พาทั้งสามคนไปเฝ้าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ (รัชกาลที่ ๗)
เพื่อกราบพระบาทที่ได้พระมหากรุณาธิคุณพระราชทานชื่อแก่น้องคนเล็ก
โดยปกติผู้ที่ได้รับพระราชนามจะทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเสมา ปปร. ด้วย
เมื่อพระราชทานเสมาแก่น้องคนเล็กแล้ว น้องชายคนโตเห็นเข้าก็พุดขึ้นมาทันที
‘สวยดี มีอีกไหม’ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มีได้กริ้ว
และรับสั่งให้หยิบมาอีก ๒ เสมา เราก็เลยได้รับพระราชทานกันทุกคน...”
(แม่เล่าให้ฟัง พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์)